

Statistik om landbaserad vindkraft 2014 till 2022

Samråd, ansökningar, beslut, avslagsanledningar

På uppdrag åt Svensk Vindenergi

Henrik Westander och Jessica Henryson, 2023-02-06
Westander Klimat och Energi

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	3
2. Inledning	4
3. Metod	5
4. Resultat	7
4.1 Samlad bild	7
4.2 Utveckling över tid	9
4.3 Fördelat per län	13
4.4 Fördelat per elområde	14
4.5 Utfall i olika instanser: MPD, MMD och MÖD.....	17
4.6 Avslagsanledningar	19
4.7 Samråd som inte följts av ansökan	26

1. Sammanfattning

- Westander Klimat och Energi har fått i uppdrag av Svensk Vindenergi att uppdatera en statistisk sammanställning avseende landbaserade vindkraftsprojekt.
- Vi har granskat 295 vindkraftsansökningar enligt miljöbalken avseende 6 566 vindkraftverk som mellan 2014 och 2022 beslutats i första instans och som slutligt avgjorts eller återkallats.
- Av de 6 566 verken har 53 procent (3 450 verk) beviljats, 31 procent (2 067) avslagits, 11 procent (685 verk) återkallats och 6 procent (364 verk) reducerats efter ansökan lämnades in.
- Antalet och andelen beviljade verk har minskat kraftigt. Perioden 2014 till 2016 beviljades 1 512 verk (58 procent av de avgjorda), 2017 till 2019 beviljades 1 562 verk (53 procent) och 2020 till 2022 beviljades 376 verk (36 procent).
- Av verken i nya ansökningar beviljades 52 procent och av verken i ändringsansökningar beviljades 56 procent.
- Av de 295 ansökningarna har 33 procent avslagits helt och 14 procent har återkallats, medan 34 procent beviljats helt och 19 procent beviljats delvis.
- I genomsnitt reducerades antalet verk med 16 procent mellan samrådet och ansökan.
- Av de beviljade verken ligger 33 procent i elområde 1 och 43 procent i elområde 2 (totalt 76 procent), medan 18 procent ligger i elområde 3 och 6 procent i elområde 4 (totalt 24 procent).
- 64 procent av samtliga beslut i miljöprövningsdelegation (MPD) gick vidare till mark- och miljödomstol (MMD) och 13 procent av samtliga beslut gick därefter vidare till Mark- och miljööverdomstolen (MÖD). Andelen tillståndsgivna verk minskas av domstolarna:
  - MPD har beviljat 70 procent av samtliga verk som prövats (inklusive ej slutligt avgjorda).
  - I de 176 fall som prövats av MMD hade MPD beviljat 77 procent av verken, och i MMD beviljades 66 procent av verken. MMD reducerade antalet beviljade verk med 474.
  - Av 38 fall som prövades av MÖD hade MPD beviljat 78 procent av verken, MMD 66 procent och MÖD beviljade 65 procent av verken. MÖD reducerade antalet beviljade verk med 15.
- Det vanligaste skälet till att vindkraftverk inte beviljats tillstånd var brist på kommunal tillstyrkan (47 procent), medan ”arter och naturvård” varit näst vanligast (21 procent), följt av rennäring (11 procent). Försvaret stod för en mindre andel (4 procent), då Försvarsmaktens yttranden normalt stoppar projekten i ett tidigare skede.
- Om man jämför 2022 med 2021 kan noteras att antalet verk i **nya samråd** minskade (från 796 till 573 verk), antalet verk i **nya ansökningar** minskade (från 239 till 193 verk), medan antalet **beviljade verk** ökade (från 130 till 182 verk).

2. Inledning

Energimyndigheten och Naturvårdsverket antog i januari 2021 en Nationell strategi för en hållbar vindkraftutbyggnad¹, för att skapa förutsättningar för att den framtida utbyggnaden av vindkraft sker på ett långsiktigt hållbart sätt. I strategin beskrivs ett utbyggnadsbehov av 100 TWh vindkraft, varav 80 TWh antas bli landbaserad, till 2040-talet.

I oktober 2018 skrev Energimyndigheten och Naturvårdsverket: ”I dagsläget finns ett stort antal tillstånd som ackumulerats under lång tid och därför bedöms inte tillståndsprocessen vara en begränsande faktor för utbyggnaden just nu. Det är dock oroande att det tillkommer väldigt få nya tillstånd och många ansökningar avslås eller minskas ned under processens gång.”²

Denna statistiska rapport undersöker vad som sedan hänt under senare år när det gäller samråd, ansökningar och tillstånd för vindkraft. Studien inkluderar också statistik om avslagsanledningar, vilket knyter an till Energimyndighetens uppfattning att det behövs ett ”kontinuerligt proaktivt arbete för att undanröja hinder som kan uppstå”.³

Det bör nämnas att ett nytt vindkraftverk med en turbin på 6,5 MW och totalhöjd 240 m förväntas producera cirka 23 GWh el om året, medan genomsnittet för verken som uppfördes under 2015 (3 MW och totalhöjd 150 m) uppgick till 6,8 GWh el.⁴ Produktionen per verk har alltså mer än tredubblats.

Svensk Vindenergis prognos⁵ är att produktionen ökar från 27,1 TWh år 2021 till 52,5 TWh år 2025, det vill säga med i genomsnitt 6,3 TWh om året.

För att behålla samma utbyggnadstakt (6,3 TWh) krävs det 274 nya vindkraftverk varje år. Under perioden 2020 till 2022 har det bara beviljats tillstånd för i genomsnitt 125 verk om året.

---

¹ [Energimyndigheten och Naturvårdsverket, 2021-01-28, Nationell strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad](#)

² [Naturvårdsverket och Energimyndigheten, oktober 2018, Strategi för hållbar vindkraftsutbyggnad](#)

³ [Energimyndigheten, 2021-11-25, Förslag till Sveriges nationella strategi för vätgas, elektrobränslen och ammoniak](#)

⁴ Svensk Vindenergi, 2021-12-16, mejlsvår från Tomas Hallberg

⁵ Svensk Vindenergi, 2022-10-29, kvartalsprognos. Svensk Vindenergis prognos är att vindkraften ökar från 27,1 TWh år 2021 till 52,6 TWh år 2025, en ökning med i genomsnitt 6,35 TWh om året.

3. Metod

Westander Klimat och Energi har upprättat statistik över 338 landbaserade vindkraftsansökningar (7 492 vindkraftverk) där miljöprövningsdelegationen (MPD) har fattat beslut efter den 1 januari 2014 eller där beslutet ännu inte är fattat. Av dessa har 295 ansökningar (totalt 6 566 verk) slutligt avgjorts.

Granskningen sträcker sig fram till utgången av 2022. Vi redovisar året för slutligt beslut, inte när det vann laga kraft. Notera att vissa ändringsansökningar kan finnas på två ställen i statistiken. Notera också att vi, till skillnad från i tidigare sammanställningar, valt att inkludera två beviljade ansökningar om totalt 882 verk avseende Markbygden (som tillåtlighetsprövats av regeringen i ett tidigare skede).

Westander har också sammanställt alla samråd sedan 2014. För åren 2014 till 2018 har vi utgått från och bearbetat en sammanställning från Energimyndigheten och för perioden 2019 till 2022 har vi själva upprättat statistiken. Vi har därefter samkört samråden med alla ansökningar, och via enkät, på uppdrag av Energimyndigheten, undersökt varför ett stort antal samråd inte lett till ansökan.

Statistiken baseras främst på egna enkäter till alla länsstyrelser och miljöprövningsdelegationer (MPD) samt sökningar i register avseende beslut i MMD och MÖD. Flera MPD har haft en otillräcklig ordning avseende vindkraftsärenden, så vi har krosskört resultatet med fyra äldre listor: Olle Hedbergs, Jan Darpös, Fröberg & Lundholms samt Energimyndighetens (från april 2019). Vi har därefter granskat och inkluderat alla relevanta ärenden som någon av dessa fyra aktörer angav, men som miljöprövningsdelegationerna missade i våra enkäter till dem.

För att få en bättre bild av det kommunala tillstyrkandet genomförde vi en kommunenkät (februari 2020) om alla beslut kommuner har fattat avseende tillstyrkan eller veto mot vindkraftsprojekt sedan 2014. Vi fick in svar från 270 av Sveriges 290 kommuner (93 procent). Genom enkäten fann vi ytterligare ansökningar som hade avslagits av MPD eller återkallats på grund av det kommunala vetot. Vi har också (inför en kommande rapport) studerat partiernas omröstningar om vindkraftsprojekt.

Vi anser det mest relevant att utgå från antalet verk i ansökan och studera hur många av de ansökta verken som beviljas tillstånd, i relation till hur många som får avslag, reduceras efter ansökan lämnats in (för att öka sannolikheten att få tillstånd) respektive återkallas (i normalfallet eftersom projektören bedömer att ansökan annars kommer att avslås). Parallellt redovisar vi också hur stor andel av ansökningarna som beviljats helt, beviljats delvist, respektive avslagits.

Notera att all statistik om kommunala vetot i denna rapport endast avser inlämnade ansökningar. De flesta projekt som stoppas av vetot befinner sig i ett tidigare skede, nämligen i samråd eller före samråd.

Westander har tidigare, åt Energimyndigheten, utarbetat en [statistisk promemoria om kommunala vetot](#)⁶, som sammanfattas i [den nationella vindkraftsstrategin](#)⁷, samt en [bredare statistisk rapport](#)⁸ om vindkraftstillstånd som täcker perioden 2014 till första halvåret 2021.

Vi har, på uppdrag av utredningen ”En rättssäker vindkraftsprövning” (SOU 2021:53, bilaga 2), upprättat en [statistisk promemoria](#)⁹ om hur ansökningar påverkats av huruvida projekten ligger i

---

⁶ [Westander Klimat och Energi](#), 2020-10-27, Det kommunala vetot. En statistikbaserad promemoria om kommuners tillstyrkande och veto avseende vindkraftsansökningar

⁷ [Energimyndigheten och Naturvårdsverket](#), 2021-01-28, Nationell strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad

⁸ [Energimyndigheten](#), 2022-10, Vindkraftens tillstånd 2021, ER 2022:16

⁹ [En rättssäker vindkraftsprövning](#), juni 2021, SOU 2021:53

områden som är utpekade i översiktsplaner respektive i områden för riksintresse vindbruk.

Vi har, tillsammans med Filip Johnsson på Chalmers och på uppdrag av Mistra Electrification, skrivit rapporten ”Studie av förutsättningar och hinder för vindkraftsutbyggnad”, som beskriver hindren för både land- och havsbaserad vindkraft och lämnar förslag på hur dessa hinder kan hanteras.¹⁰

Vi har slutligen också upprättat statistiska rapporter åt Svensk Vindenergi avseende:

- Kommunala vetot 2021–2022¹¹, se Svensk Vindenergis pressmeddelande¹²
- Försvarsmakten och landbaserad vindkraft¹³
- Försvarsmakten och havsbaserad vindkraft¹⁴, se Svensk Vindenergis pressmeddelande¹⁵
- Handläggningstider för vindkraft¹⁶, se Svensk Vindenergis pressmeddelande¹⁷
- Land- och havsbaserad vindkraft 2014 till 2021¹⁸, se Svensk Vindenergis pressmeddelande¹⁹
- Landbaserad vindkraft 2014-H1 2022²⁰, se Svensk Vindenergis pressmeddelande²¹

Tack till alla som på olika sätt har bidragit till faktainsamlingen!

---

¹⁰ Mistra Electrification, 2023-02, Filip Johnsson och Westander Klimat och Energi, Studie av förutsättningar och hinder för vindkraftsutbyggnad

¹¹ Svensk Vindenergi, 2022-03-18, Westander Klimat och Energi, Kommunala vetot 2020–2021

¹² Svensk Vindenergi, 2022-03-13, Allt fler kommunala nej till vindkraft – nu behövs ökade incitament

¹³ Svensk Vindenergi, 2022-06-21, Westander Klimat och Energi, Försvarsmaktens yttranden över landbaserade vindkraftsprojekt

¹⁴ Svensk Vindenergi, 2022-04-19, Westander Klimat och Energi, Försvarsmaktens yttranden över havsbaserade vindkraftsprojekt

¹⁵ Svensk Vindenergi, 2022-07-01, Vindkraft och försvar behöver samexistera

¹⁶ Svensk Vindenergi, 2022, Westander Klimat och Energi, Handläggningstider landbaserad vindkraft 2014 till 2021

¹⁷ Svensk Vindenergi, 2022-06-10, Fördubblad handläggningstid för vindkraft i domstol

¹⁸ Svensk Vindenergi, 2022-06-08, Westander Klimat och Energi, Statistik om land- och havsbaserad vindkraft 2014 till 2021

¹⁹ Svensk Vindenergi, 2022-06-21, Vindkraft för 400 miljarder – men rekordlåg andel fick tillstånd

²⁰ Svensk Vindenergi, 2022-09-30, Westander Klimat och Energi, Statistik om landbaserad vindkraft, status efter första halvåret 2022

²¹ Svensk Vindenergi, 2022-10-10, Sverige kan få mer el snabbt – bara anläggningarna får tillstånd

4. Resultat

4.1 Samlad bild

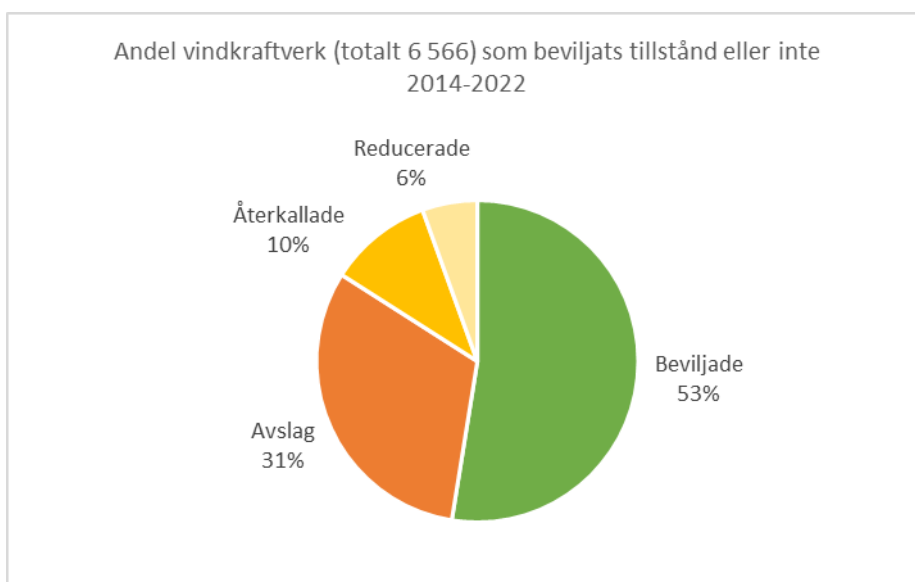
4.1.1 Antal ansökningar och vindkraftverk

Westander Klimat och Energi har granskat 338 landbaserade vindkraftsansökningar (totalt 7 492 verk). Av dessa hade 295 ansökningar (6 566 verk), som sedan 2014 beslutats i MPD, slutligt avgjorts eller återkallats vid utgången av 2022. 43 av ansökningarna (926 verk) hade ännu inte avgjorts. Dessa ansökningar har redan reducerats med 88 verk, så det återstod 838 verk i tillståndsprocess.

4.1.2 Vindkraftverk

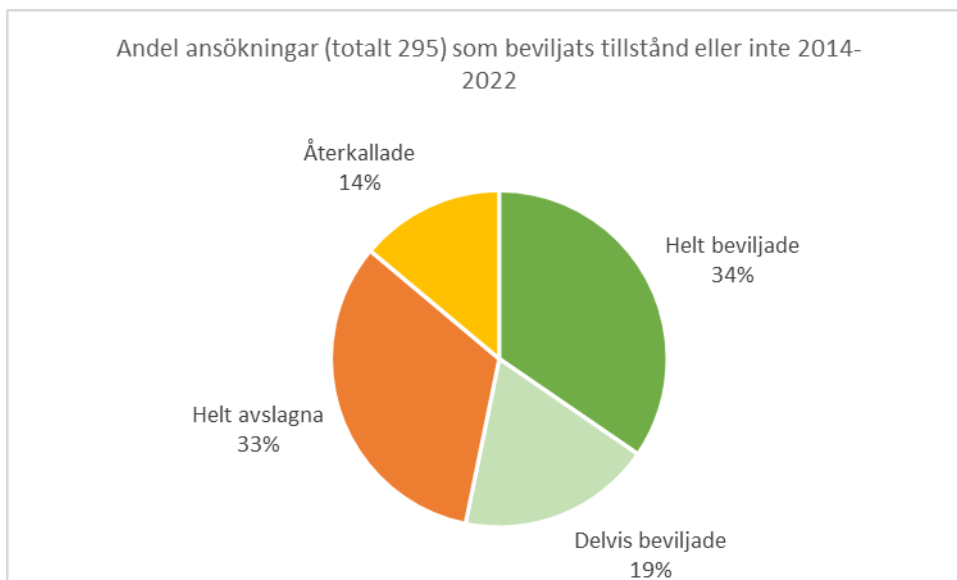
Av de avgjorda 6 566 verken har 53 procent (3 450 verk) beviljats, 31 procent (2 067 verk) avslagits, 11 procent (685 verk) återkallats och 6 procent (364 verk) reducerats efter ansökan lämnades in.

Det betyder att 53 procent av de ansökta verken har beviljats och 47 procent har inte beviljats. (Att andelen beviljade har ökat jämfört med Westanders tidigare sammanställningar beror på att vi inkluderat de 882 beviljade verken i Markbygden.)

4.1.3 Ansökningar

Av de 295 avgjorda ansökningarna har 97 (33 procent) avslagits helt, 55 (19 procent) har delvis beviljats tillstånd och 102 (34 procent) har beviljats helt. 41 av ansökningarna (14 procent) har återkallats.

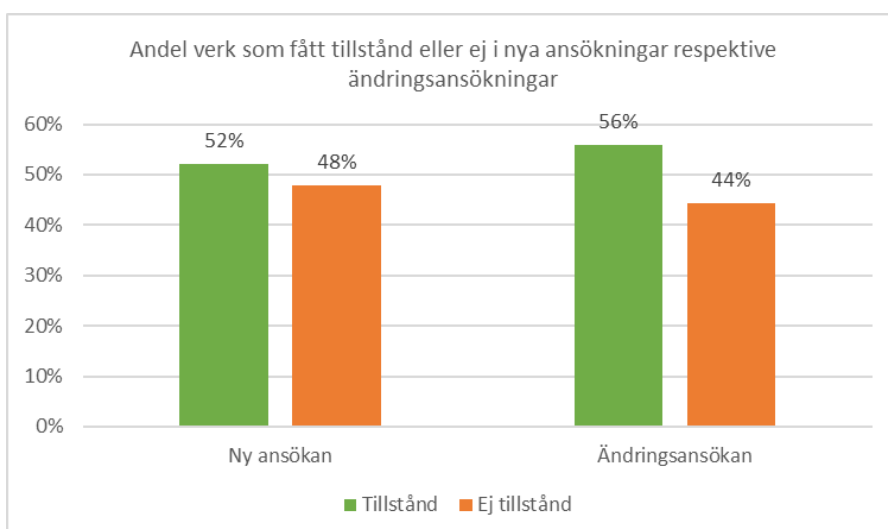
4.1.4 Ny ansökan eller ändringsansökan

De 295 avgjorda ansökningarna har även fördelats på ny ansökan respektive ändringsansökan (normalt färre verk och högre höjd).

251 av ansökningarna, avseende 5 892 verk, var nya ansökningar och 44 av ansökningarna, avseende 674 verk, var ändringsansökningar.

- Av 6 676 vindkraftverk i *nya ansökningar* har 52 procent (3 074 verk) beviljats, 32 procent (1 857 verk) avslagits, 10 procent (600 verk) återkallats och 6 procent (361 verk) reducerats.
- Av 674 vindkraftverk i *ändringsansökningar* har 56 procent (376 verk) beviljats, 32 procent (217 verk) avslagits, 12 procent (81 verk) återkallats och 0 procent (0 verk) reducerats.

Det betyder att 52 procent av verken i nya ansökningar och 56 procent av verken i ändringsansökningar har beviljats tillstånd, medan 48 procent av verken i nya ansökningar och 44 procent av verken i ändringsansökningar inte har beviljats tillstånd.

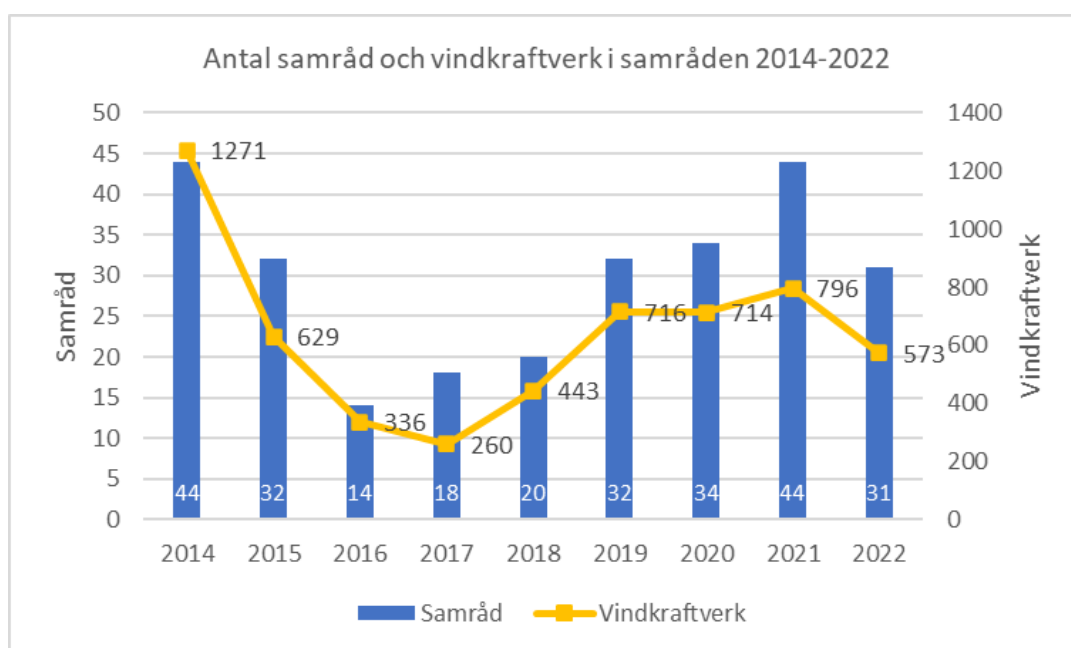
4.1.5 Nedskärning av antalet vindkraftverk mellan samråd och ansökan

Vi har också granskat 225 samråd som följts av en ansökan. I dessa ansökningar, gällande 5 335 verk, reducerades antalet verk med 16 procent (1 047 verk), jämfört med samråden.

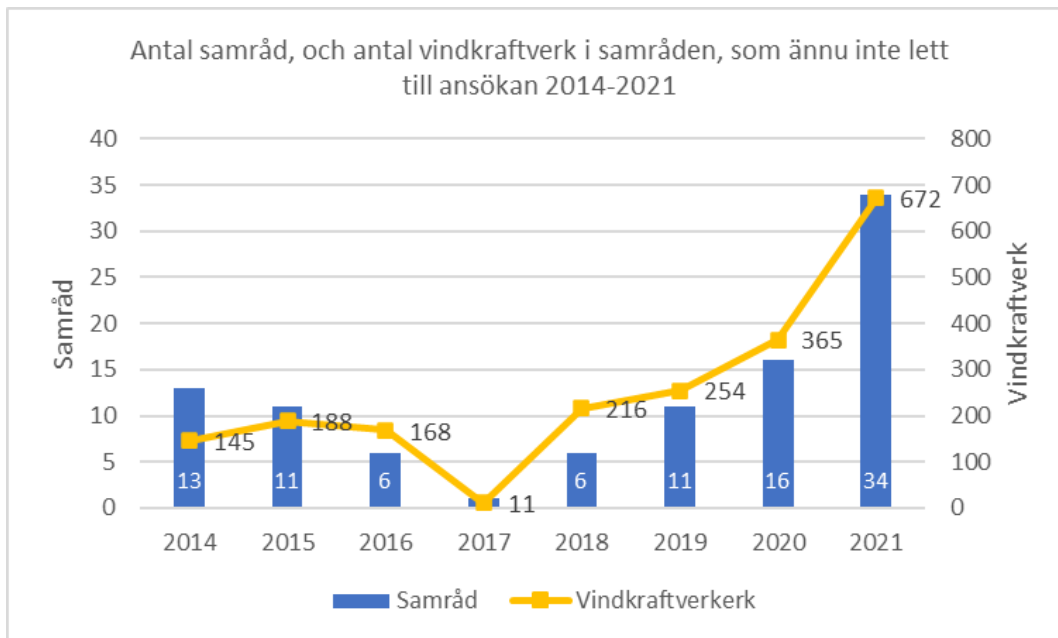
4.2 Utveckling över tid

4.2.1 Antalet samråd

I figuren nedan redovisas 269 avgränsningssamråd, och totalt 5 738 vindkraftverk i samråden. Som framgår minskade såväl antalet samråd (blå staplar) som antalet verk (gul linje) kraftigt under 2016–2018, men har därefter legat på en högre nivå.

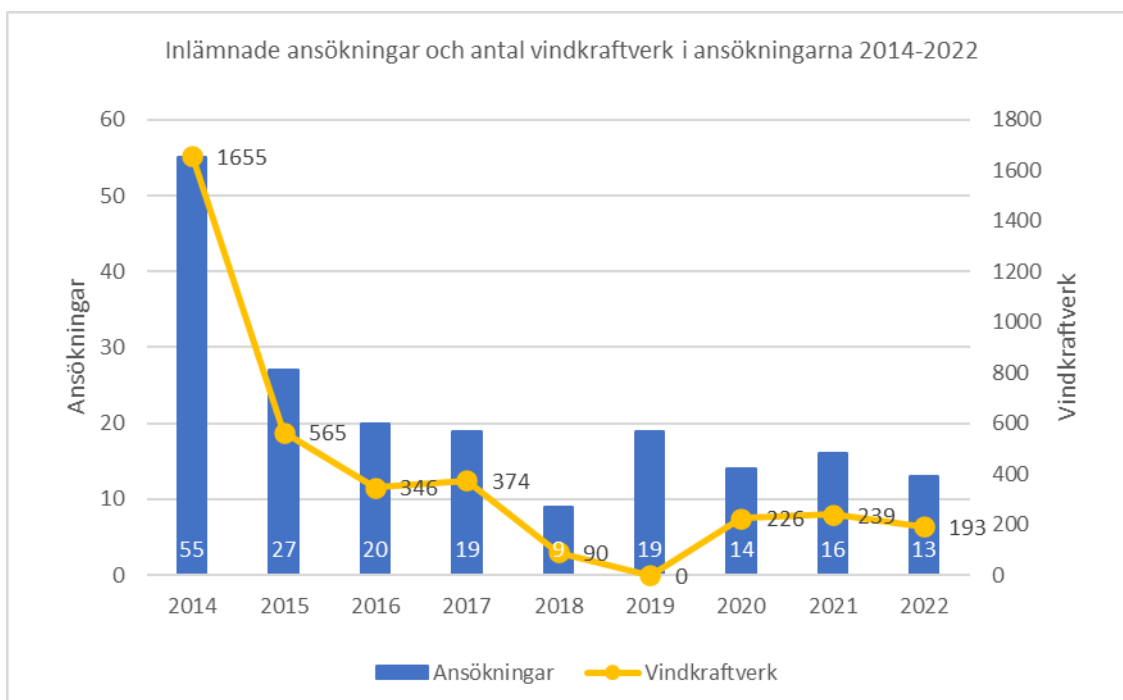
I figuren nedan redovisas 98 samråd, och 2 019 vindkraftverk, som ännu (utgången av 2022) inte lett till ansökan. Vi inkluderar inte samråden år 2022, eftersom dessa samråd fortfarande kan leda till ansökan. Vissa samråd från 2021 och tidigare år kommer också att följas av ansökan.

4.2.2 Antal ansökningar

Nedan kartläggning omfattar samtliga 178 ansökningar, gällande 3 298 vindkraftverk, som lämnats in mellan 2014 och 2022, inklusive sådana som inte hade avgjorts vid utgången av 2014. (De återstående ansökningarna i denna studie lämnades in mellan 2007 och 2013.)

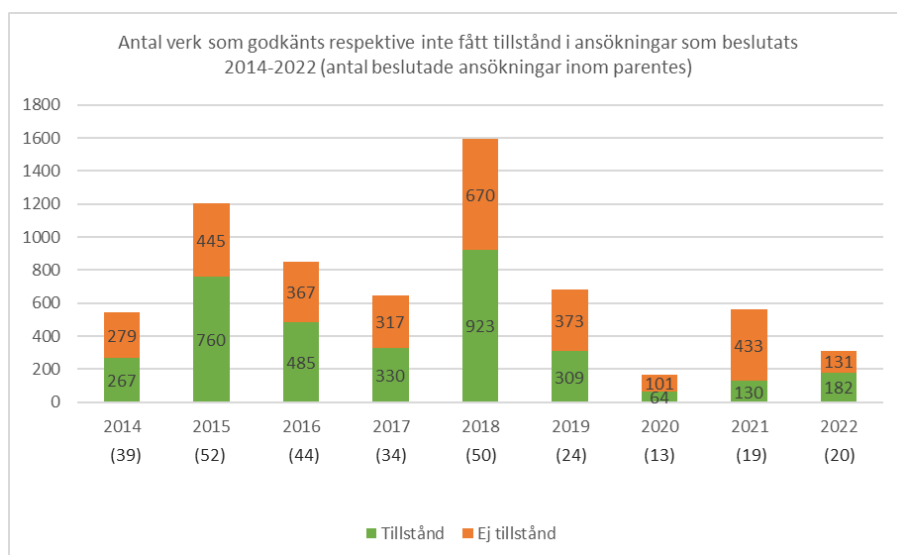
Av figurerna framgår att antalet inlämnade ansökningar samt antalet ansökta verk minskat kraftigt under perioden. (Olle Hedbergs tidigare sammanställning har visat att antalet ansökningar var mycket högt också under 2012 och 2013.)

4.2.3 Slutligt beslut

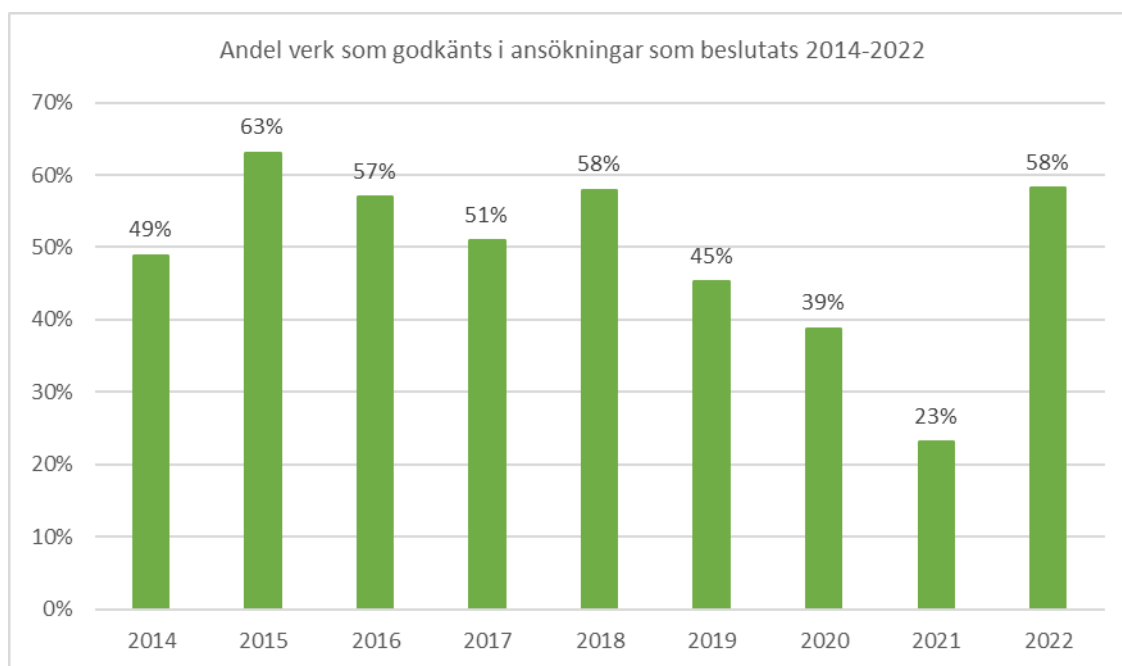
För de ansökningar där beslut har fattats i första instans efter den 1 januari 2014 och som slutligt avgjorts senast 2022 har, som nämnts ovan, 53 procent av vindkraftverken beviljats tillstånd, medan 47 procent inte resulterat i något tillstånd.

I diagrammet nedan redovisas fördelningen över tid när det gäller slutliga beslut, fördelat på beviljade verk och verk som ej fått tillstånd. Att antalet beviljade verk är så många år 2015 och 2018 beror i hög utsträckning på Markbygdens 440 respektive 442 verk.

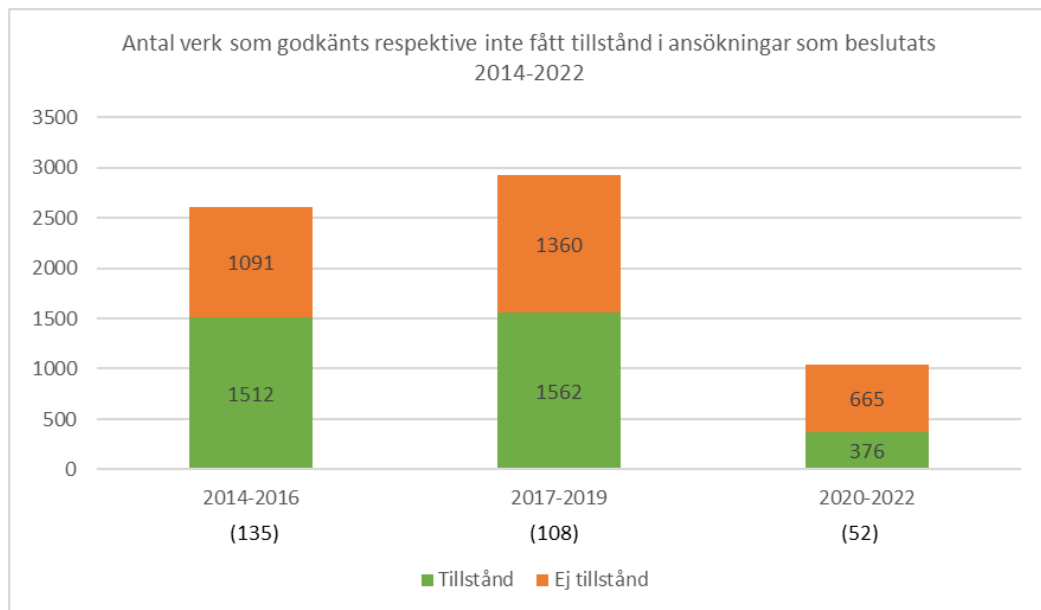

Notera att det *totala* antalet slutligt avgjorda verk under 2014 och 2015 är väsentligt högre än i figuren ovan. Här inkluderas endast de ansökningar som avgjordes i första instans efter 1/1 2014.

Nedan diagram visar utvecklingen när det gäller andelen beviljade verk (av de ansökningar som avgjorts i första instans sedan 2014).

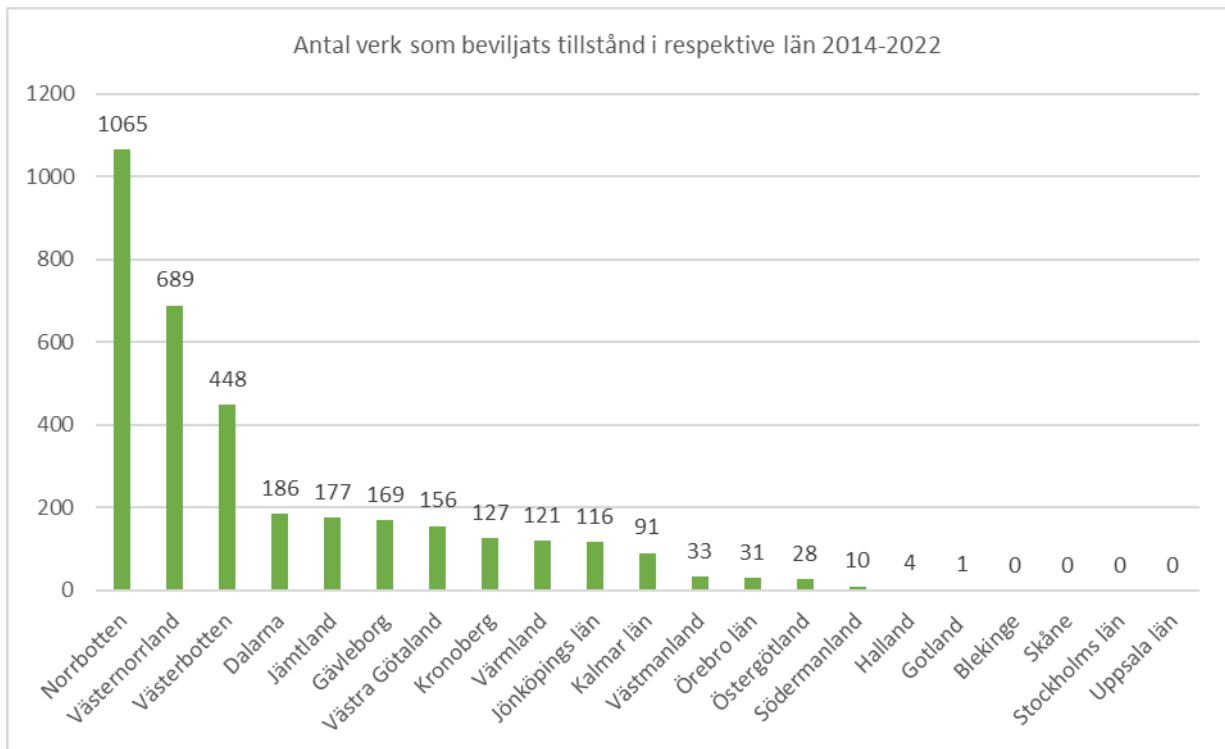
Delas besluten in i tre treårsperioder framgår att både antalet och andelen beviljade verk har minskat kraftigt. Perioden 2014 till 2016 beviljades 1 512 verk (58 procent av de avgjorda), 2017 till 2019 beviljades 1 562 verk (53 procent) och 2020 till 2022 beviljades 376 verk (36 procent).

4.3 Fördelat per län

I tabellen nedan fördelas de 295 avgjorda ansökningarna på respektive län och visar antal avgjorda ansökningar och verk, antal beviljade verk, antal verk som inte fått tillstånd samt andelen beviljade verk. Längst ned i tabellen redovisas uppgifter för projekt som ligger i mer än ett län.

Län	Antal avgjorda ansökningar	Antal avgjorda verk	Beviljade verk	Antal verk som ej fått tillstånd	Andel beviljade verk
Blekinge	0	0	0	0	-
Dalarna	10	171	129	42	75%
Gotland	4	38	1	37	3%
Gävleborg	13	413	126	287	31%
Halland	2	6	4	2	67%
Jämtland	20	639	141	498	22%
Jönköpings län	30	317	109	208	34%
Kalmar län	19	167	91	76	54%
Kronoberg	27	330	127	203	38%
Norrbottn	10	1229	1065	164	87%
Skåne	3	28	0	28	0%
Stockholms län	1	1	0	1	0%
Södermanland	2	28	10	18	36%
Uppsala län	0	0	0	0	-
Värmland	16	180	107	73	59%
Västerbotten	35	917	448	469	49%
Västernorrland	29	1 109	653	456	59%
Västmanland	2	55	33	22	60%
Västra Götaland	44	421	149	272	35%
Örebro län	7	108	31	77	29%
Östergötland	10	123	28	95	23%
Dalarna/Gävleborg	2	102	86	16	84%
Dalarna/Värmland	2	27	27	0	100%
Jämtland/Västernorrland	6	144	72	72	50%
Västra Götaland/Jönköping	1	13	13	0	100%
Totalt	295	6 566	3 450	3 116	53%

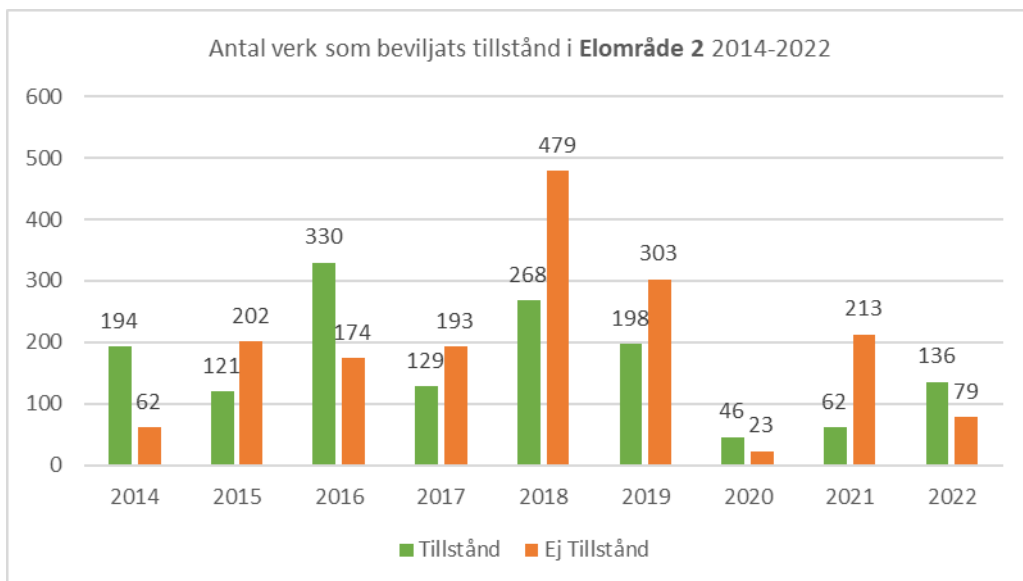
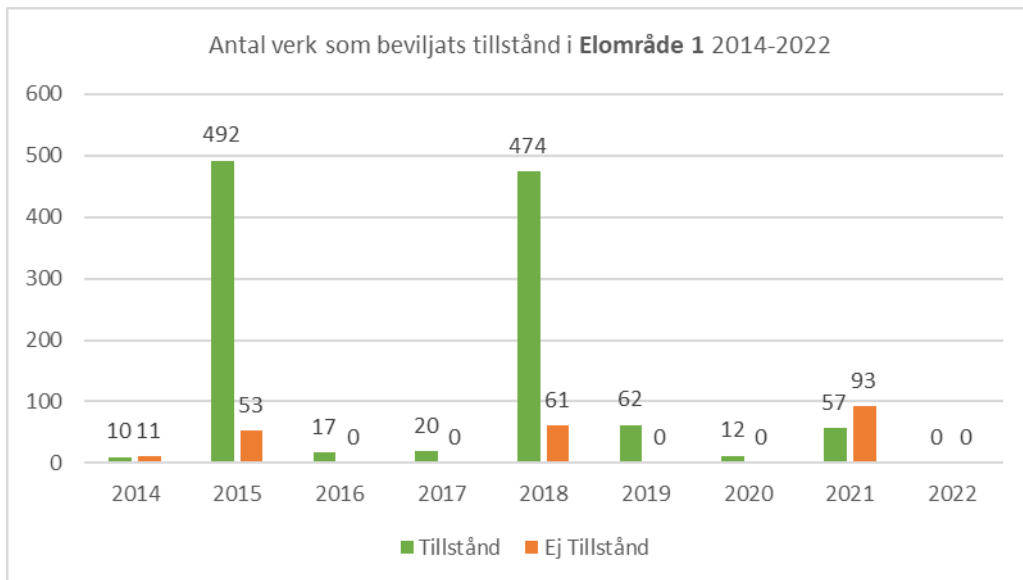
När vindkraftsprojekten omfattar två län har vi fördelat dessa verk 50/50.

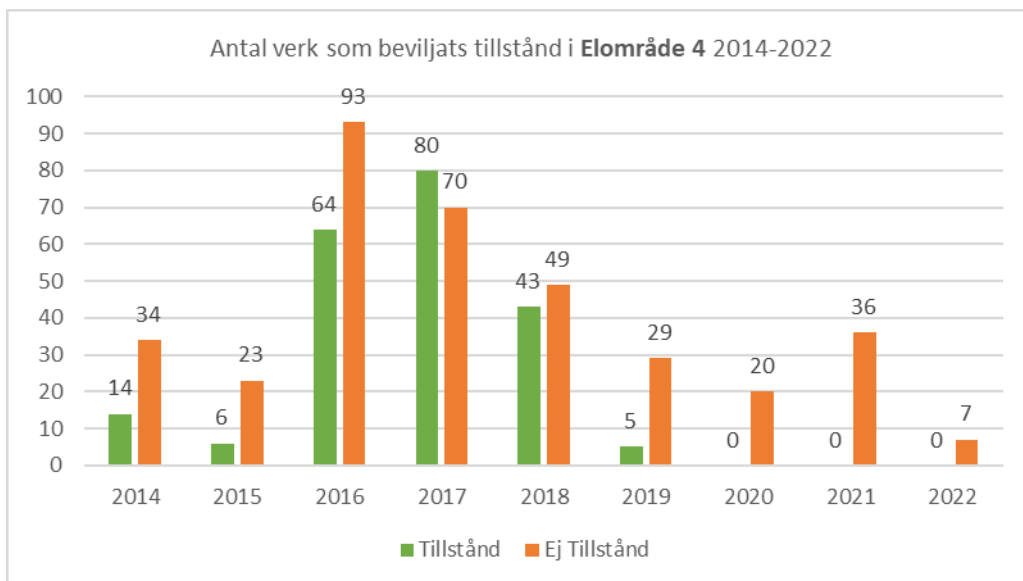
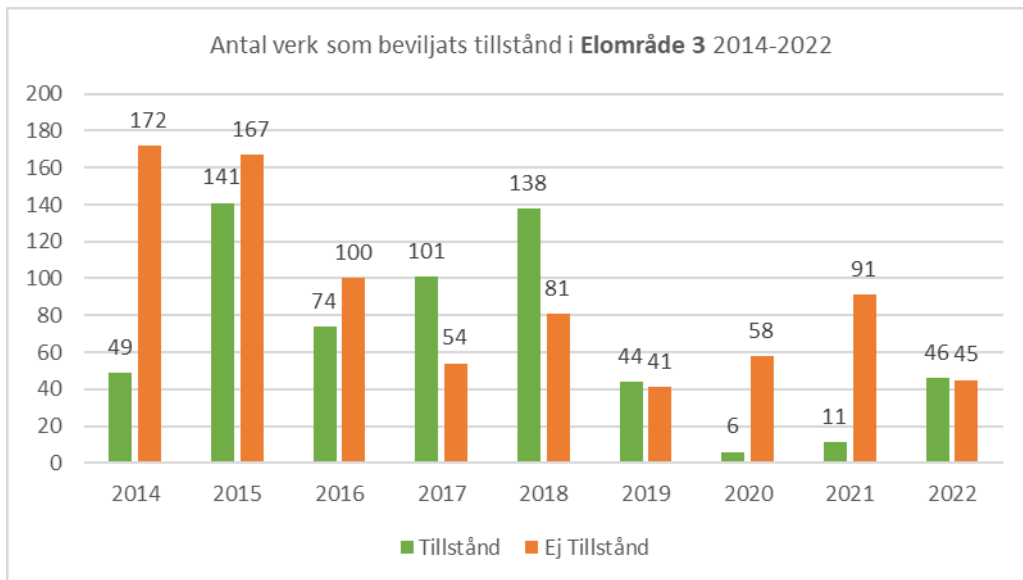
4.4 Fördelat per elområde

I tabellen nedan visas för varje elområde antalet avgjorda ansökningar och verk, antal beviljade verk, verk som inte fått tillstånd samt andelen beviljade verk. Av de beviljade verken ligger 33 procent i elområde 1, 43 procent i elområde 2, 18 procent i elområde 3 och 6 procent i elområde 4.

Elområde	Antal avgjorda ansökningar	Antal avgjorda verk	Beviljade verk	Antal verk som ej fått tillstånd	Andel beviljade verk
Elområde 1	18	1362	1144	218	84%
Elområde 2	98	3212	1484	1728	46%
Elområde 3	127	1419	610	809	43%
Elområde 4	52	573	212	361	37%
Totalt	295	6566	3450	3116	53%

Nedan fördelas utvecklingen över tid, elområde för elområde.

Man kan notera att under perioden 2020 till 2022 beviljades inte ett enda vindkraftverk tillstånd i elområde 4. Samtliga sex ansökningar avslogs i dess helhet eller återkallades.

4.5 Utfall i olika instanser: MPD, MMD och MÖD

4.5.1 Inledning

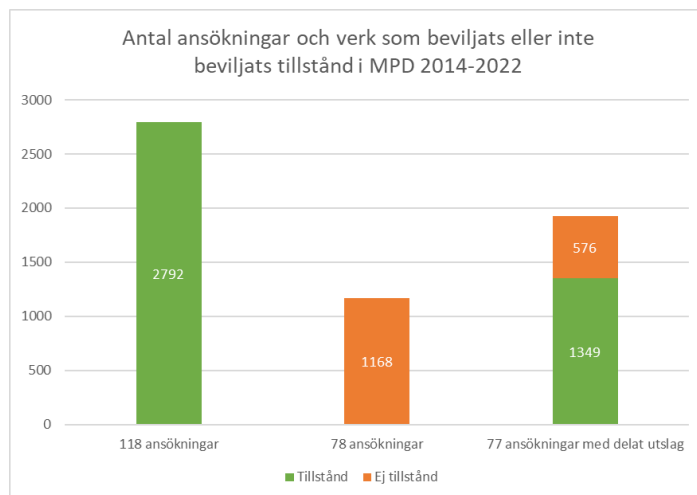
Det är relevant att undersöka hur miljöprövningsdelegationerna (MPD), mark- och miljödomstolarna (MMD) och Mark- och miljööverdomstolen (MÖD) har ställt sig till ansökningarna.

Vi har granskat 273 ansökningar avseende 5 885 verk där beslut av MPD fattats mellan 2014 och 2022. Vi har inte inkluderat ansökningar som återkallades av bolaget. Vi har inte heller inkluderat verk som reducerats i de 273 ansökningarna, eftersom vi inte vet när i tillståndprocessen dessa reducerats.

Av de 273 ansökningar som beslutats i MPD gick 176 (64 procent) vidare och beslutades av MMD och 38 av dessa ansökningar (14 procent av de 273) beslutades av MÖD. (Notera att vi exkluderat fem ansökningar som återförvisades av MMD till MPD, samt fyra ansökningar som återförvisades av MÖD till MPD/MMD.

4.5.2 Beslut av miljöprövningsdelegation (MPD)

Av totalt 5 885 verk i 273 ansökningar där MPD fattat beslut mellan 2014 och 2022 beviljade MPD 4 141 verk (70 procent), medan 1 744 verk (30 procent) avslogs.

4.5.3 Domar av mark- och miljödomstolen (MMD)

Av samtliga beslut i MPD har 64 procent av ansökningarna och 75 procent av verken, efter överklagan, också beslutats i MMD. (Vi exkluderar, som sagt, fyra ansökningar som återförvisades av MMD till MDP.)

Sammanlagt har MMD beslutat om 176 ärenden avseende 4 412 verk. Detta inkluderar de ansökningar som avgjorts i MPD efter den 1 januari 2014 och dömts i MMD senast 31 december 2022 oavsett om de är slutligt avgjorda eller ej. Undersökningen visar:

- MPD hade beviljat 77 procent av de 4 412 verken (3 393 verk)
- I MMD beviljades 66 procent av de 4 412 verken (2 919 verk)
- MMD reducerade alltså antalet beviljade verk med 474.

Det är relativt ovanligt att MMD ändrar ett beslut i MPD till fördel för ansökan:

- I 11 fall ändrade MMD beslut i MPD till fördel för ansökan, vilket ledde till att ytterligare 113 verk beviljades tillstånd
- I 40 fall ändrade MMD beslut i MPD till nackdel för ansökan, vilket ledde till att antalet beviljade verk minskade med 587.
- I 125 fall ändrades inte beslutet i någon riktning.

4.5.4 Domar av Mark- och miljööverdomstolen (MÖD)

Av de ärenden som har vunnit laga kraft har Mark- och miljööverdomstolen avgjort totalt 38 ärenden (med 1 622 verk). Det motsvarar 14 procent av samtliga beslut av MPD, och 22 procent av domarna i MMD. Därutöver har MÖD återförvisat fem ärenden till MPD eller MMD. Här framgår hur de olika instanserna ställde sig till de 1 622 verk i de 38 ärenden som MÖD avgjorde:

- I MPD beviljades 78 procent (1 273 verk)
- I MMD beviljades 66 procent (1 066 verk)
- I MÖD beviljades 65 procent (1 051 verk)

I knappt hälften av fallen ändrades beslutet i MMD av MÖD:

- I 9 fall ändrade MÖD beslut i MMD till fördel för ansökan (290 verk fler)
- I 8 fall ändrade MÖD beslut i MMD till nackdel för ansökan (305 verk färre)
- I 21 fall ändrades inte beslutet i någon riktning

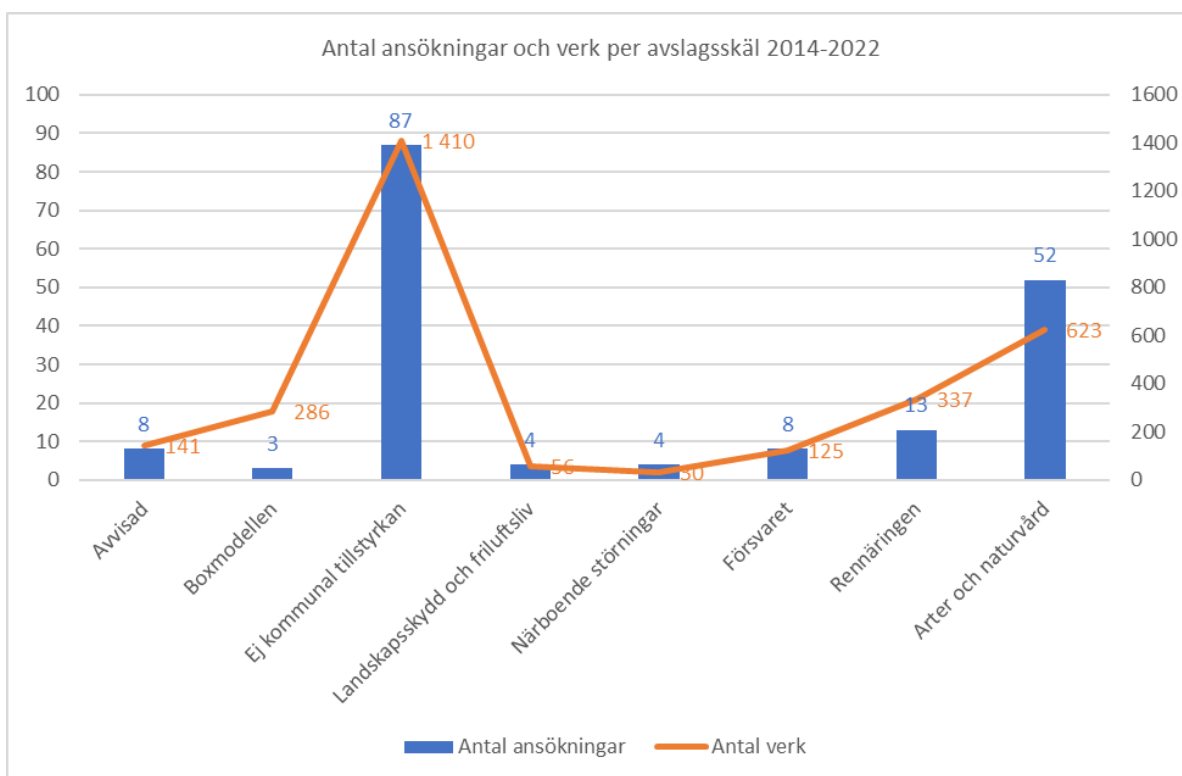
4.6 Avslagsanledningar

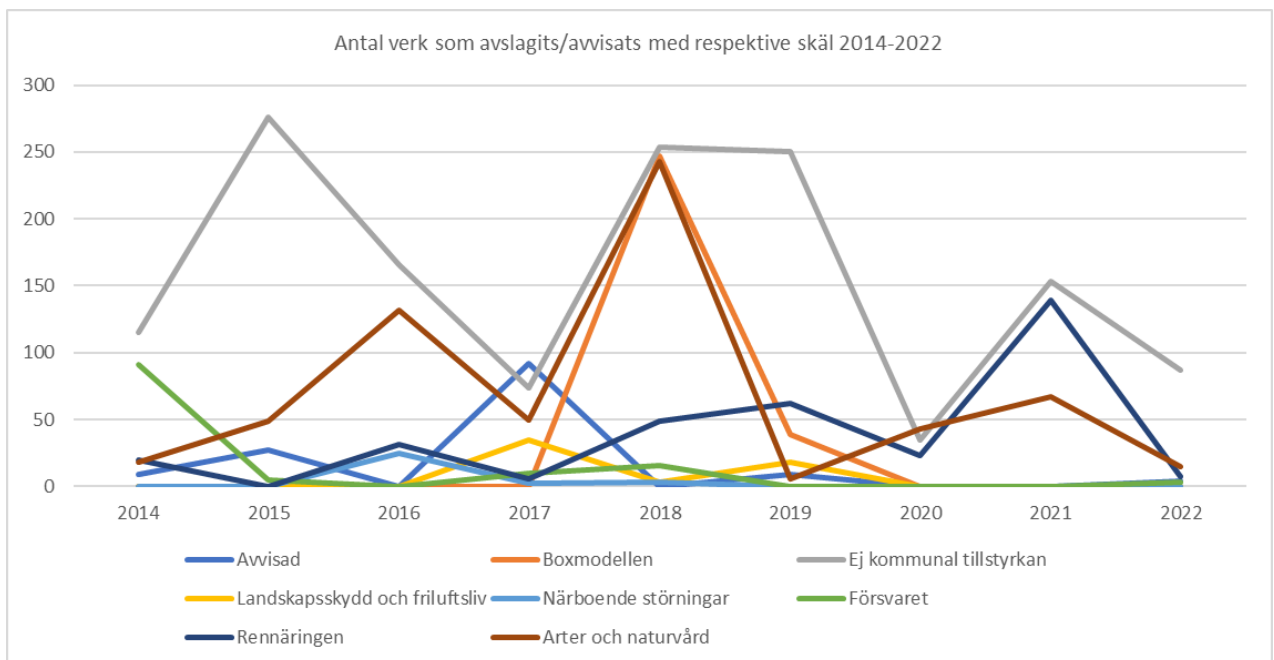
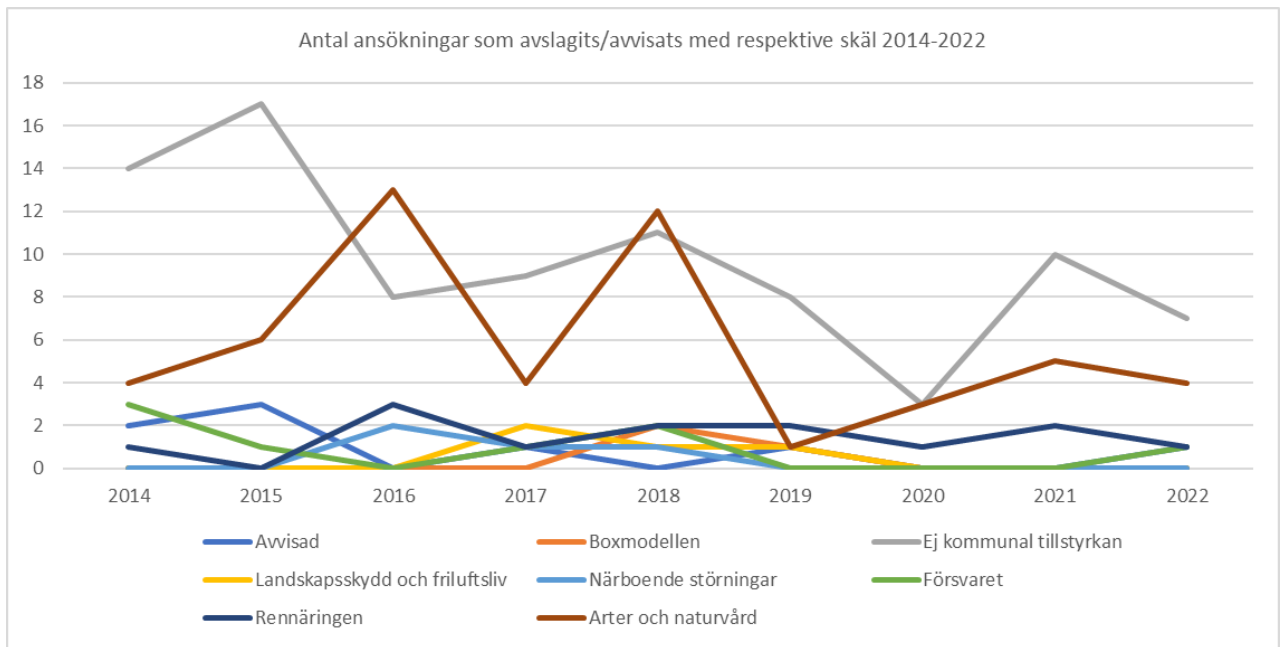
4.6.1 Helhetsbilden

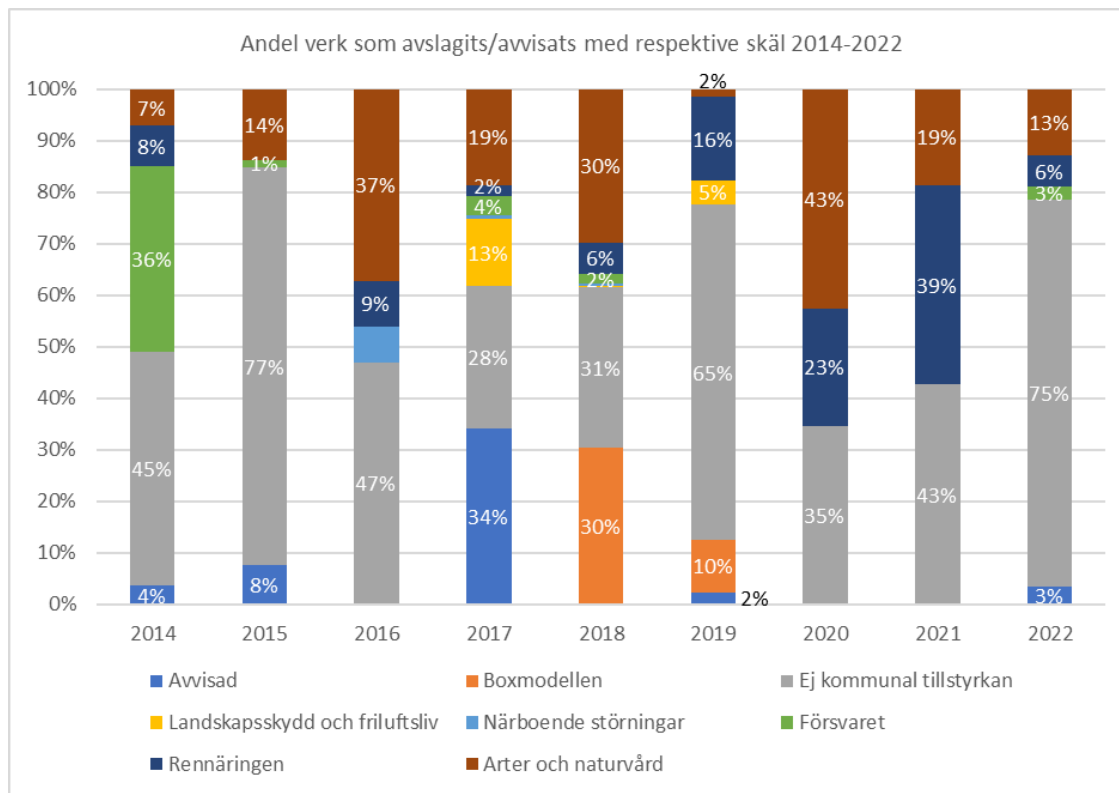
Vi har identifierat anledningar till att 2 724 vindkraftverk inte fick tillstånd. För 274 verk fanns det fler än en anledning, så totalt fördelas 2 998 verk i nedanstående tabell.

Skäl för avslag/avvisning	Antal verk	Andel	Antal ansökningar	Andel
Avvisad	141	5%	8	4%
Boxmodellen	286	10%	3	2%
Ej kommunal tillstyrkan	1 400	47%	86	48%
Landskapsskydd och friluftsliv	56	2%	4	2%
Närboende störningar	30	1%	4	2%
Försvaret	125	4%	8	4%
Rennäringen	337	11%	13	7%
Arter och naturvård	623	21%	52	29%
Summa	2998	100%	178	100%

Förklaring: Vi har utgått från 196 ansökningar där 3 116 verk inte fick tillstånd. Av dessa hade 274 verk fler än en avslagsanledning, så sammantaget har vi kategoriserat avslagsanledningar för 3 390 verk. Vi har inte kunnat finna avslagsanledning för 392 verk. Det betyder att det återstår 178 ansökningar och 2 998 verk i tabellen. (I vissa ansökningar finns det olika skäl för att de olika verken har avslagits.)

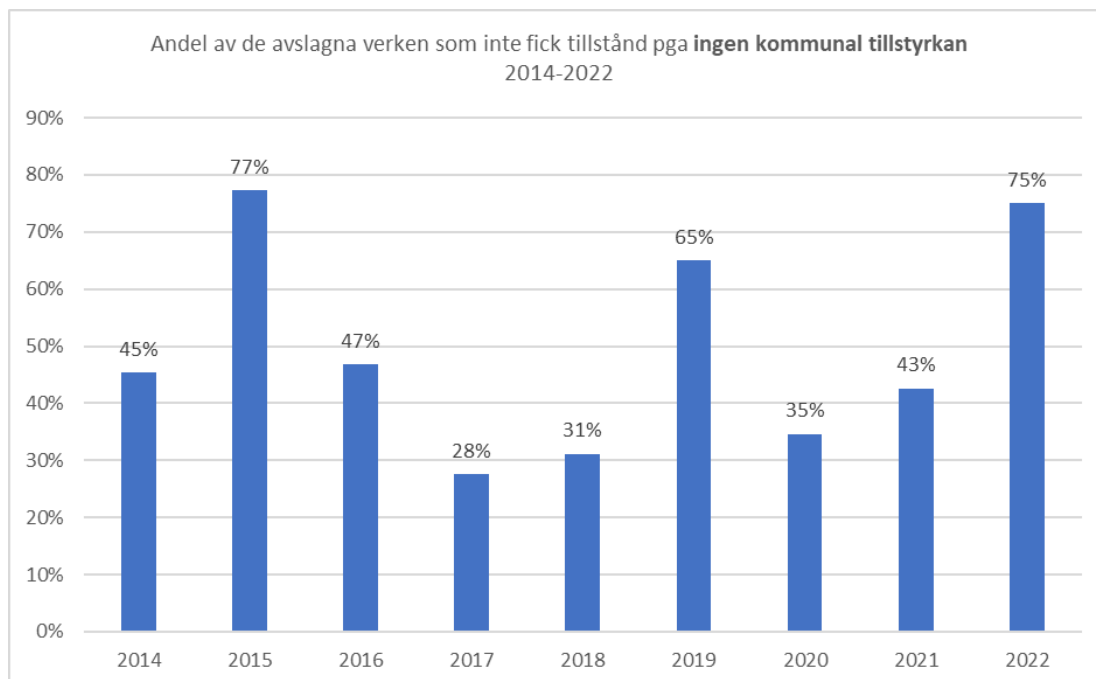
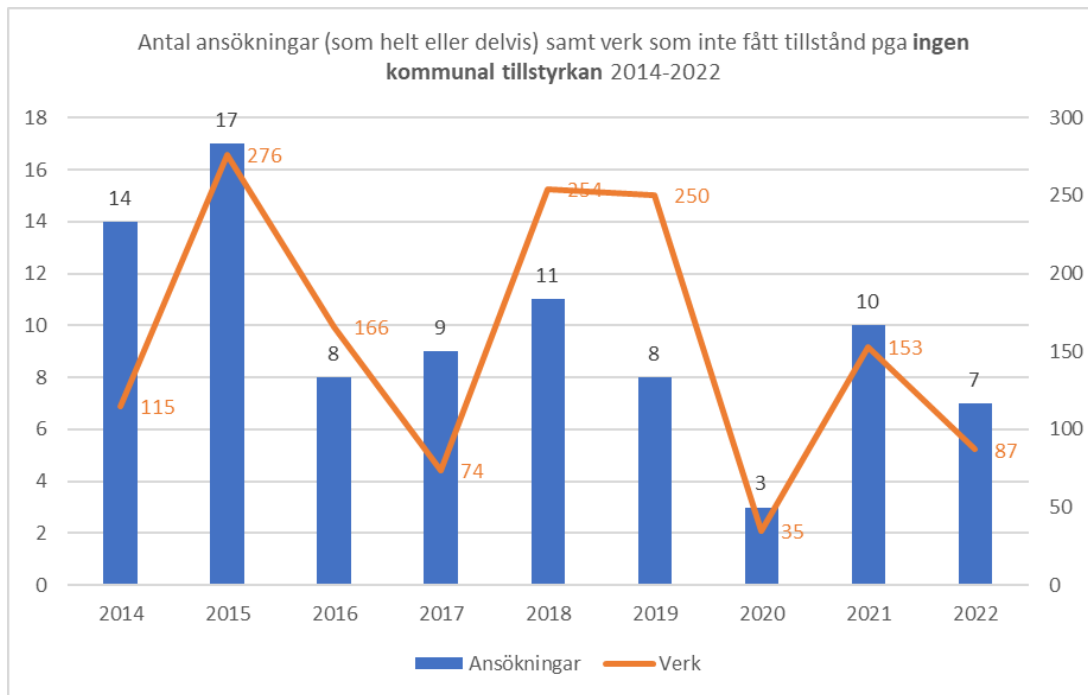

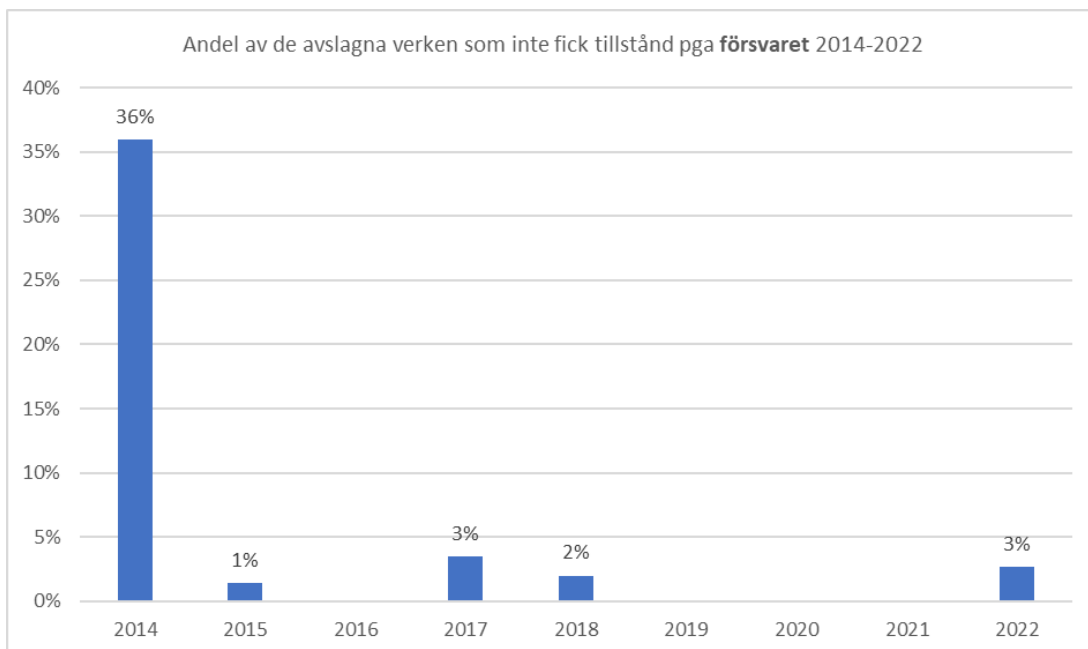
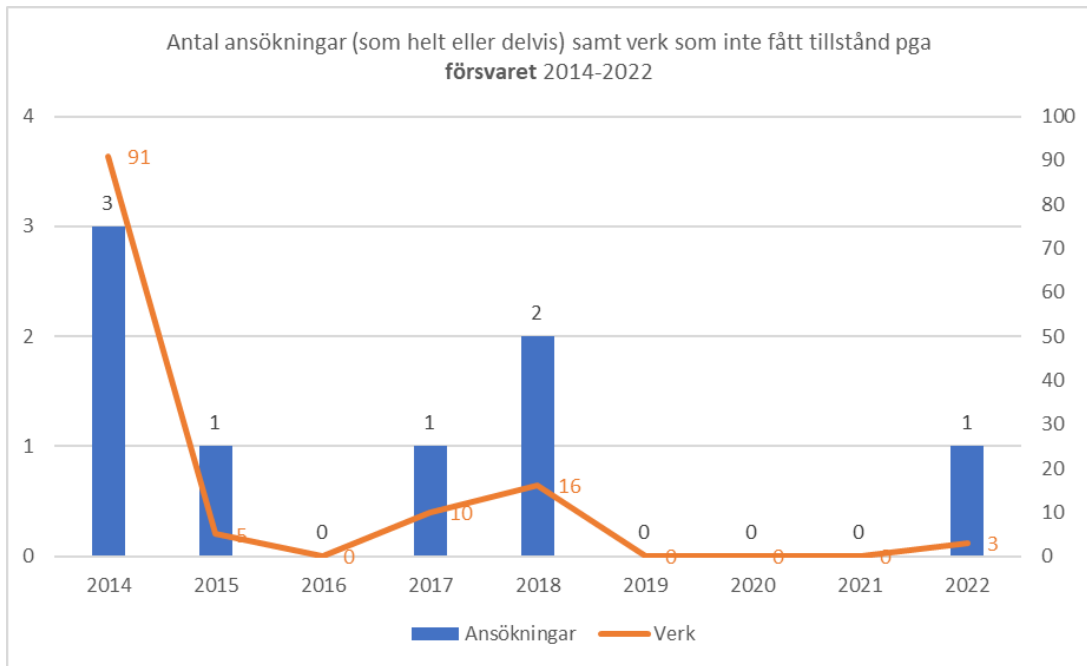

Nedan redovisas de fyra vanligaste avslagsanledningarna (utöver när ansökan avvisats eller då den avvisats med hänvisning till att boxmodellen inte accepterats).

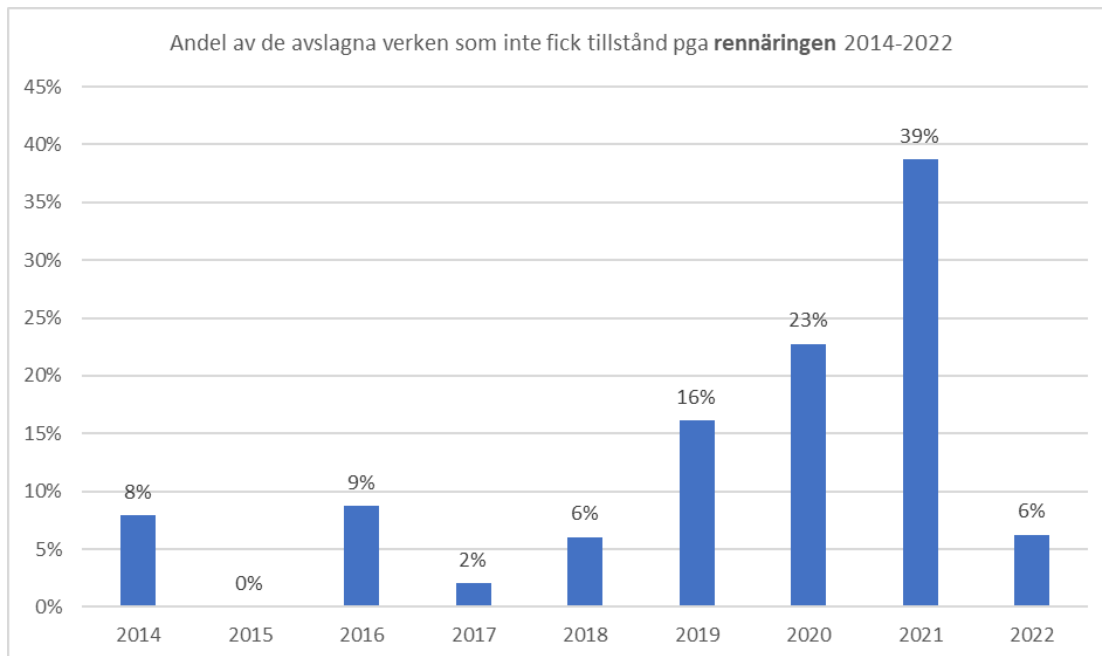
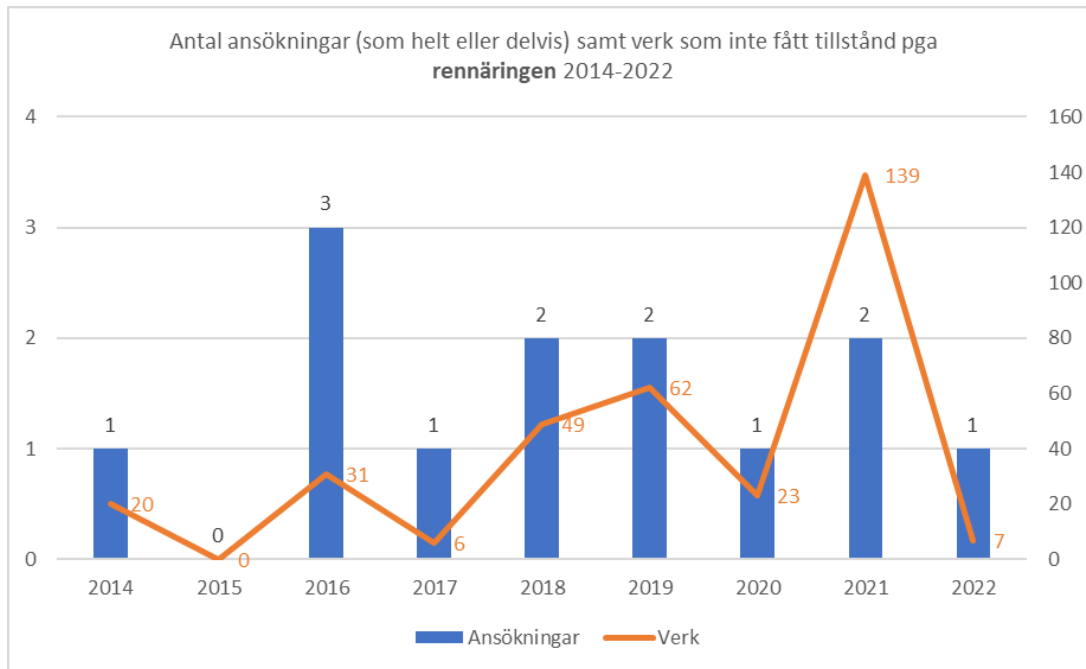
4.6.2 Ingen kommunal tillstyrkan

4.6.3 Försvaret

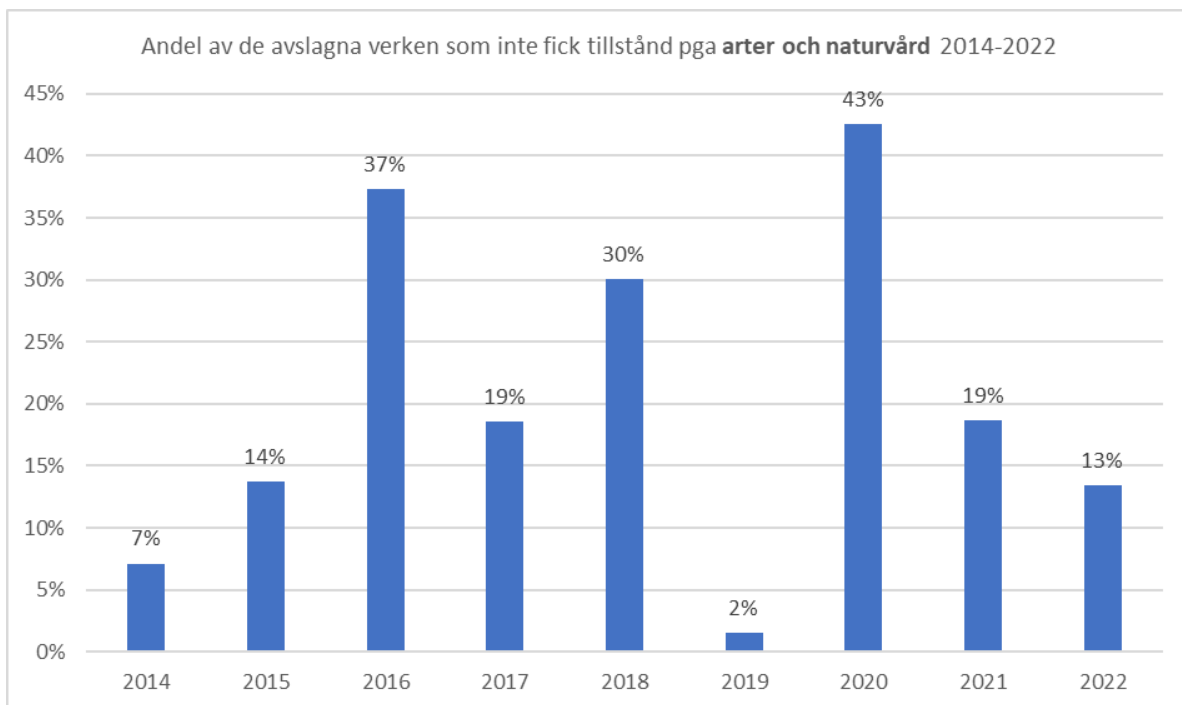
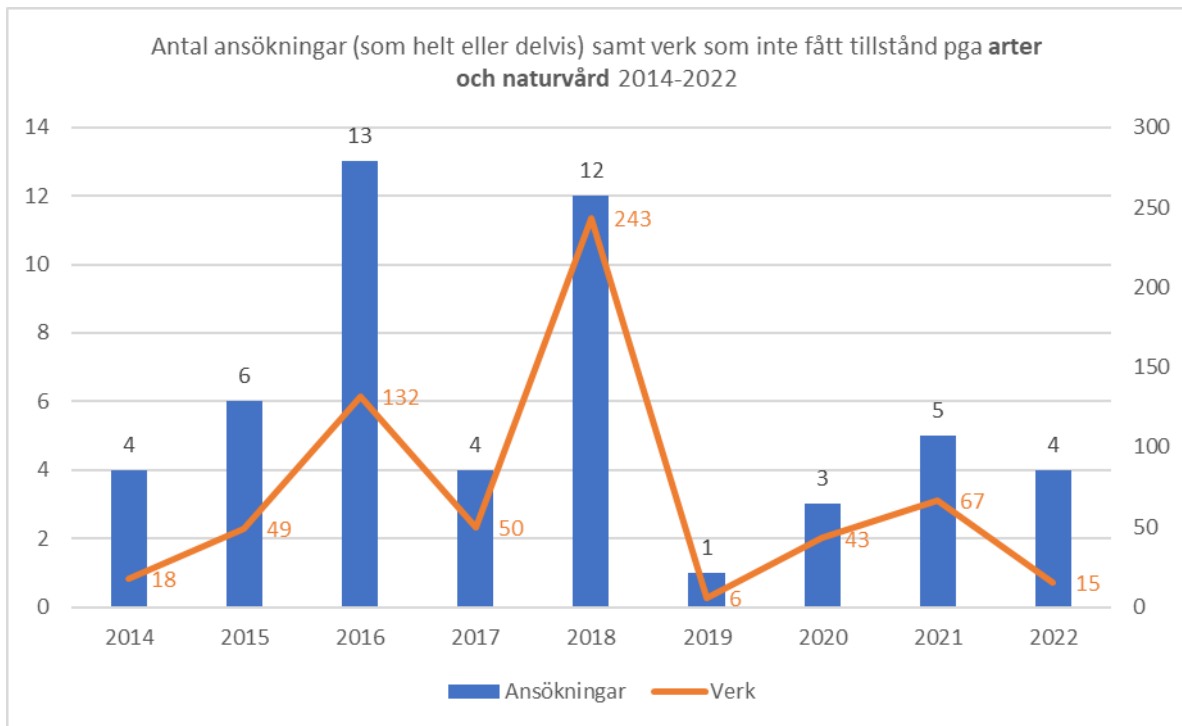

4.6.4 Rennringen

4.6.5 Arter och naturvård

4.7 Samråd som inte följts av ansökan

Det har varit ett stort men okänt antal avgränsningssamråd som inte har följts av någon ansökan. Men hur många? Vilka är skälen? Kommer det att lämnas in någon ansökan?

Westander Klimat och Energi genomförde i januari 2022 en enkät och sammanställning åt Energimyndigheten²² avseende perioden 2014 till 30 juni 2021 som. Om man räknar bort samråd år 2020 och 2021, som kommer att följas av fler ansökningar, blir bilden denna: Mellan 2014 och 2019 genomfördes 157 samråd (gällande 3 142 vindkraftsverk), varav 68 procent (106 projekt) hittills (utgången av 2021) hade lett till ansökan och 32 procent (51 projekt) inte lett till ansökan.

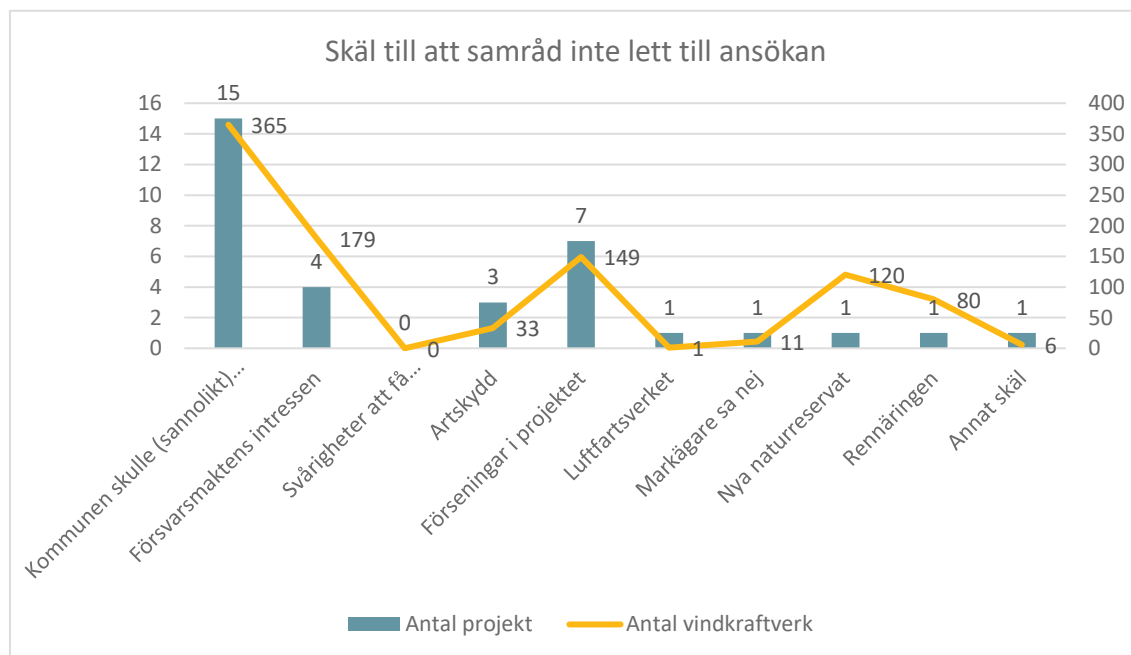
Vår bedömning har tidigare varit att mellan 70 och 75 procent av samråden sedan 2014 kommer att leda till ansökan. Med tanke på att det blir allt svårare att få positiva besked från kommunerna är det sannolikt att denna andel kommer att minska, fram till ett eventuellt beslut om ett tidigarelagt kommunalt beslut som kan fattas före samrådet inleds.

Sammantaget har vi identifierat 67 samråd om 1 365 vindkraftverk mellan 2014 och 2020 som (vid utgången av 2021) inte följts av ansökan.

Av dessa 67 projekt planerade 17, gällande 260 verk, att inkomma med en ansökan. 16 av dessa projekt genomförde samråd 2019 eller 2020 och endast ett projekt som är äldre avser att lämna in en ansökan. Två av de 67 projekten (132 vindkraftverk) skulle eventuellt leda till en ansökan (och i 20 av fallen finns ingen information om huruvida projektet skulle leda till en ansökan eller inte).

Det betyder att det återstod 48 samrådsprojekt att granska (67 minus 17 minus 2).

Av de 48 återstående projekten fick vi tydlig information från 34 projekt om anledning till varför samrådet inte hade lett till ansökan.

²² [Energimyndigheten, 2022-10, Vindkraftens tillstånd 2021, ER 2022:16](#)